

На основу чл. 119. став 1. тачка 1), а у вези чл. 83. и 85-86. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/17 и 27/18 – др. закони), чл. 39. став 1. тачка 1. и чл. 218-234. Статута ОШ „Иван Горан Ковачић“, Школски одбор Основне школе "Иван Горан Ковачић" у Београду, на седници одржаној дана 27.01.2019. године, доноси

П Р А В И Л Н И К

О ДИСЦИПЛИНСКОЈ И МАТЕРИЈАЛНОЈ ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА

Председник ШО

Јануар, 2019. Године

Марија Булић

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником ближе се уређују обавезе ученика, дисциплинска одговорност ученика, врсте повреда обавеза ученика и повреда забрана, васпитне и васпитно-дисциплинске мере, васпитни и васпитно-дисциплински поступак, органи надлежни за изрицање васпитних и васпитно-дисциплинских мера, правна заштита и материјална одговорност ученика ОШ "Иван Горан Ковачић" у Београду (у даљем тексту: школа).

Члан 2.

У остваривању својих права ученик не сме да угрожава друге у остваривању права.

II ОБАВЕЗЕ УЧЕНИКА

Члан 3.

Ученик има обавезу да:

- 1) редовно похађа наставу и друге облике образовно-васпитног рада и да извршава своје школске обавезе,
- 2) поштује Правила понашања и друге опште акте школе, одлуке директора и органа школе у просторијама школе, школском дворишту и на другим местима на којима се изводи образовно-васпитни рад;
- 3) не закашњава на наставу и друге облике образовно-васпитног рада;
- 4) пристојно се понаша према другим ученицима, запосленима у школи, родитељима ученика и трећим лицима и да се за решавање проблема у односима са другим ученицима, наставницима, родитељима ученика или трећим лицима обрати дежурном наставнику или одељењском старешини, а по потреби и другим лицима запосленим у школи;
- 5) ради на усвајању знања, вештина и вредносних ставова прописаних Школским програмом, да прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно друге законске заступнике;
- 6) у поступку оцењивања покаже своје стварно знање без коришћења разних облика преписивања и других недозвољених облика помоћи;

- 7) не омета извођење наставе и не напушта час или други облик образовно-васпитног рада без претходног одобрења наставника;
- 8) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у школи;
- 9) у школу долази прикладно одевен за радне активности у школи, брине се о личној уредности и хигијени, хигијени радних просторија и школске средине;
- 10) води рачуна о својим одевним предметима, прибору и опреми, односно личним стварима, а посебно за време трајања школских одмора.
- 11) чува имовину школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија, као и имовину других организација за време посета или извођења дела програма образовно-васпитног рада ван школе;
- 12) стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике.

Родитељ, односно други законски заступник ученика дужан је да у року од осам дана, од дана престанка спречености ученика да присуствује настави, правда изостанак ученика одговарајућем лекарском или другом релевантном документацијом.

Члан 4.

Ученици, као одговорни учесници у образовању и васпитању, ради превенције насиља, злостављања и занемаривања, обавезни су да: уважавају и поштују личност других ученика, запослених, родитеља и трећих лица; поштују правила школе и све оне акте којима се уређују њихова права, обавезе и одговорности; својим понашањем не изазивају, доприносе или учествују у насиљу и злостављању.

III ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 5.

Ученик може да одговара за лакшу повреду обавезе која је у време извршења била прописана овим Правилником, као и за тежу повреду обавезе и повреду забране које су у време извршења биле прописане Законом о основама система образовања и васпитања.

За учињену повреду обавезе или повреду забране ученику се може изрећи само једна васпитна, односно васпитно-дисциплинска мера.

Васпитне и васпитно-дисциплинске мере примењују се само према ученику појединцу.

Члан 6.

Васпитна и васпитно-дисциплинска мера изричу се у школској години у којој је учињена повреда обавезе ученика.

Члан 7.

Са учеником који врши повреду правила понашања или се не придржава одлука директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, школа је дужна да, уз учешће родитеља, односно другог законског заступника ученика, појача васпитни рад активностима: у оквиру одељенске заједнице, стручним радом одељенског старешине, педагога, посебних тимова, а када је то неопходно да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите са циљем дефинисања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

У случају одбијања да учествује, односно неучествовања због неоправданих разлога од стране родитеља, односно другог законског заступника, у појачаном васпитном раду, школа ће спровести појачан васпитни рад без учешћа родитеља односно другог законског заступника.

Трајање појачаног васпитног рада са учеником утврђује се у сваком конкретном случају зависно од личности ученика, повреде обавезе и последица које је произвела учињена повреда.

Лакше повреде обавеза ученика

Члан 8.

Лакшу повреду обавеза ученик чини ако:

- 1) нередовно похађа наставу, тако да у школској години начини до 25 неоправданих изостанака;
- 2) долази у школу и друга места у којима школа организује и спроводи образовно-васпитни рад неприкладно одевен за наменске активности;
- 3) конзумира храну и пиће у кабинетима;
- 4) не брине о хигијени школских просторија и естетском изгледу школе (бацање отпадака, писање по зидовима и сл.);
- 5) неоправдано касни на час или раније напусти час и друге активности у школи без претходног одобрења;
- 6) недисциплиновано се понаша у учионици и другим просторијама школе за време трајања наставе, испита и других облика образовно-васпитног рада;
- 7) не чува од оштећења школску имовину, односно имовину других организација за време посете или извођења дела програма образовно-васпитног рада ван школе;
- 8) не чува од оштећења и унуштења ђачку књижицу, сведочанство и друге јавне исправе које школа издаје;
- 9) злоупотреби лекарско уверење тј. оправдање;
- 10) необавештава родитеље о резултатима свог учења и владања и не преноси поруке одељењског старешине, стручних сарадника и других наставника;

- 11) користи мобилни телефон, музичке уређаје и друга средства комуникације и ласерску технику, којом се ремети рад на часу;
- 12) улази у зборницу и друге службене просторије без позива и одобрења;
- 13) задржава се у ходницима школе за време часа;
- 14) недолично, непримерено грубо, агресивно и слично се понаша према ученицима, наставницима и другим запосленима у школи;
- 15) одбије да примени мере заштите и безбедности ученика у школи, на екскурзији, организованој настави или ванаставним активностима ван школе.

Теже повреде обавеза ученика

Члан 9.

Теже повреде обавеза ученика прописане Законом о основама система образовања и васпитања су:

- 1) уништење, оштећење, скривања, изношење, преправка или дописивања података у евиденцији коју води школа или друга организација, односно орган;
- 2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје школа или орган, односно исправи коју издаје друга организација;
- 3) уништење или крађа имовине школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
- 4) поседовање, подстрекивање, помагање, давање другом ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце;
- 5) уношење у школу или другу организацију оружја, пиротехничког средства или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице;
- 6) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи, у школским и другим активностима које се остварују ван школе, а које школа организује и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;
- 7) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања;
- 8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране школе;

9) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из члана 83. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања (члан 7 . став 1. овог Правилника).

За повреде из става 1. тачка 8) и 9) овог члана обавезна је поступност у изрицању мера.

Учестало чињење лакших повреда обавеза које се сматра тежом повредом обавеза ученика из става 1. тачка 9) овог члана је када ученик у току школске године после изречене дисциплинске мере укор одељењског већа и даље чини лакше повреде обавеза ученика.

Повреда забране

Члан 10.

Забране утврђене Законом о основама система образовања и васпитања за чију повреду одговара ученик су:

1. Забрана дискриминације
2. Забрана насиља и злостављања
3. Забрана понашања које вређа углед, част или достојанство

Повреду забране од стране ученика из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања представља сваки облик дискриминације, насиља, злостављања, вређање угледа, части или достојанства према другом ученику, наставнику, стручном сараднику или запосленом у школи.

Забрана дискриминације

Члан 11.

У школи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Забрана насиља и злостављања

Члан 12.

У школи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, ученика, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у школи.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика.

1. **Под физичким насиљем**, сматра се физичко кажњавање ученика од стране запосленог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у школи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика или запосленог; насилно понашање запосленог према ученику.
2. **Под психичким насиљем**, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства.
3. **Под социјалним насиљем**, сматра се искључивање ученика из групе вршњака и различитих облика активности школе.
4. **Под сексуалним насиљем и злостављањем**, сматра се понашање којим се ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.
5. **Под дигиталним насиљем и злостављањем**, сматра се злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта, четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Забрана понашања које вређа углед, част или достојанство

Члан 13.

У школи је забрањено свако понашање запосленог према ученику; ученика према запосленом; родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица према запосленом; запосленог према родитељу, односно другом законском заступнику; ученика према другом ученику, којим се вређа углед, част или достојанство.

Разврставање насиља и злостављања по нивоима

Члан 14.

Исти облици насиља, злостављања и занемаривања могу да се појаве на више нивоа, али се разликују у интензитету, степену ризика, учесталости, последицама и учесницима. Насиље и злостављање, у складу са Протоколом поступања у одговору на насиље и злостављање, разврстава се у три нивоа у ситуацијама када су актери насиља и злостављања ученици (ученик- ученик, ученик-запослени).

Члан 15.

У први ниво насиља и злостављања сврстани су следећи облици насиља и злостављања:

1. **Облици физичког насиља и злостављања** су нарочито: ударање чврга, гурање, штипање, гребане, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање.
2. **Облици психичког насиља и злостављања** су, нарочито: омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, "прозивање".
3. **Облици социјалног насиља и злостављања** су, нарочито: добацивање, подсмевање, искључивање из групе или заједничких активности, фаворизовање на основу различитости, ширење гласина.
4. **Облици сексуалног насиља и злостављања** су, нарочито, неумесно, са сексуалном поруком: добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално недвосмислена гестикулација.
5. **Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија и других комуникационих програма** су, нарочито: узнемиравајуће позивање, слање узнемиравајућих порука СМС-ом, ММС-ом.

Члан 16.

У други ниво насиља и злостављања сврстани су следећи облици насиља и злостављања:

1. **Облици физичког насиља и злостављања** су нарочито: шамарање, ударање, гажење, цепање одела, "шутке", затварање, пљување, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу.
2. **Облици психичког насиља и злостављања** су, нарочито: уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, манипулисање.
3. **Облици социјалног насиља и злостављања** су, нарочито: сплеткарење, ускраћивање пажње од стране групе (игнорисање), неукључивање, неприхватање, манипулисање, искоришћавање.
4. **Облици сексуалног насиља и злостављања** су, нарочито: сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење.
5. **Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија** су, нарочито: оглашавање, снимање и слање видео записа, злоупотреба блогова, форума и четовања, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика.

Члан 17.

У трећи ниво насиља и злостављања сврстани су следећи облици насиља и злостављања:

1. **Облици физичког насиља и злостављања** су, нарочито: туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем.
2. **Облици психичког насиља и злостављања** су, нарочито: застрашивање, уцењивање уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних супстанци, укључивање у деструктивне групе и организације.
3. **Облици социјалног насиља и злостављања** су, нарочито: претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група (кланова) које има за последицу повређивање других.
4. **Облици сексуалног насиља и злостављања** су, нарочито: завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест.

5. **Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија** су, нарочито: снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија.

Члан 18.

Као **лакше повреде** обавеза ученика утврђују се и:

1. понављање насилног понашања са првог нивоа када васпитни рад није делотворан,
2. насилно понашање са другог нивоа када појачани васпитни рад није делотворан.

Насилно понашање са трећег нивоа

може да буде третирано као тежа повреда обавеза и као повреда забране утврђене Законом о основама система образовања и васпитања, у зависности од околности (последице, интензитет, учесталост, учесници, време, место, начин и др.), **што процењује тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања и директор школе.**

IV ВАСПИТНЕ И ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКЕ МЕРЕ

Члан 19.

Васпитна и васпитно-дисциплинска мера може да се изрекне ученику ако је школа претходно предузела неопходне активности из члана 7. овог Правилника.

Ако школа није претходно предузела неопходне активности из члана 7. овог Правилника, предузеће их пре изрицања мере.

Када предузете активности доведу до позитивне промене понашања ученика, обуставиће се поступак, осим ако је учињеном повредом забране из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Позитивну промену понашања ученик, из претходног става овог члана, утврђује одељењски старешина у сарадњи са стручним сарадником-педагогом.

Члан 20.

Када ученик изврши повреду обавезе, односно забране из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања, школа одмах обавештава родитеља, односно другог законског заступника и укључује га у одоварајући поступак.

Васпитне мере

Члан 21.

За лакшу повреду обавеза ученика, могу да се изрекну васпитне мере:

- опомена,
- укор одељењског старешине и
- укор одељењског већа.

Члан 22.

За лакшу повреду обавеза ученика, изриче се васпитна мера - **опомена, укор одељењског старешине или укор одељењског већа**, на основу изјашњавања наставника који остварују наставу у одељењу ученика.

Члан 23.

Опомена се изриче ученику за учињену лакшу повреду обавеза ученика, као и за лакшу повреду обавеза ученика због неоправданог изостајања са наставе до 8 часова.

Васпитна мера опомена одељењског старешине извршава се тако што се о изреченој мери обавештава одељењска заједница, а мера се уписује у *електронски дневник образовно-васпитног рада* и у ђачку књижицу.

Члан 24.

Укор одељењског старешине изриче се за лакшу повреду обавеза ученика, као и за лакшу повреду обавеза ученика због неоправданог изостајања са наставе од 9 до 17 часова.

Васпитна мера укор одељењског старешине извршава се тако што се о изреченој мери обавештавају одељењска заједница и Одељењско веће, а мера се уписује у *електронски дневник образовно-васпитног рада* и у ђачку књижицу.

Члан 25.

Укор одељењског већа изриче се ученику за поновљену лакшу повреду обавеза ученика, а претходно му је изречена васпитна мера укор одељењског старешине.

Укор одељењског већа изриче се ученику за лакшу повреду обавеза ученика која је учињена са отежавајућим околностима.

Укор одељењског већа изриче се ученику и за лакшу повреду због неоправданог изостајања са наставе од 18 до 25 часова.

Одлуку о изрицању васпитне мере укор одељењског већа доноси одељењско веће, на предлог одељењског старешине, већином гласова присутних чланова већа.

Васпитна мера укор Одељењског већа извршава се тако што се о изреченој мери обавештавају одељењска заједница и Наставничко веће, а мера се уписује у *електронски дневник образовно-васпитног рада* и у *ђачку књижицу*.

Васпитно-дисциплинске мере

Члан 26.

За **тежу повреду** обавеза ученика, могу да се изрекну васпитно-дисциплинске мере:

- укор директора;
- укор Наставничког већа.

Члан 27.

За учињену **повреду забране** из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања, **могу** да се изрекну васпитно-дисциплинске мере:

- **укор директора или укор Наставничког већа;**
- **премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу** на основу одлуке Наставничког већа, уз сагласност школе у коју прелази, а уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника.

Члан 28.

Укор директора изриче се ученику за учињену **тежу повреду обавеза ученика** утврђену Законом о основама система образовања и васпитања и овим Правилником, као и за тежу повреду обавеза ученика - неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно- васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно старатеља од стране школе.

Укор директора изриче се ученику за учињену повреду забране из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања у складу са Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Укор директора изриче се ученику за поновљену лакшу повреду обавеза ученика, а претходно му је изречена васпитна мера укор одељењског већа.

Васпитно-дисциплинска мера укор директора извршава се тако што се о изреченој мери обавештавају одељењска заједница, Одељењско веће и Наставничко веће, а решење о изрицању мере се истиче на огласној табли Школе и мера се уписује у *електронски дневник образовно-васпитног рада* и у ђачку књижицу.

Члан 29.

Укор Наставничког већа изриче се ученику за поновљену тежу повреду обавеза ученика, а претходно му је изречена васпитно-дисциплинска мера укор директора.

Укор Наставничког већа изриче се ученику за тежу повреду обавеза ученика која је учињена са отежавајућим околностима.

Укор Наставничког већа изриче се ученику за тежу повреду обавеза ученика - неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно старатеља од стране школе, а претходно му је изречена васпитно-дисциплинска мера укор директора због неоправданог изостајања.

Укор Наставничког већа изриче се ученику за учињену повреду забране из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања у складу са Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Одлуку о изрицању васпитно-дисциплинске мере укор Наставничког већа доноси Наставничко веће, већином гласова присутног броја чланова.

Васпитно-дисциплинска мера укор наставничког већа извршава се тако што се мера саопштава на састанку одељењске заједнице, решење о изрицању мере се истиче на огласну таблу Школе и мера се уписује у дневник образовно-васпитног рада и у ђачку књижицу.

Члан 30.

Ученик од V до VIII разреда може бити, **на основу одлуке Наставничког већа, премештен у другу основну школу**, уз сагласност школе у коју прелази, а уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника, ако учини повреду забране из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања.

Одлуку о изрицању васпитно-дисциплинске мере из става 1. овог члана доноси Наставничко веће, већином гласова присутног броја чланова.

Поступак утврђивања одговорности ученика

Члан 31.

Приликом утврђивања одговорности ученика треба имати у виду да васпитна, односно васпитно-дисциплинска мера није сама себи циљ, већ да има васпитни и превентивни карактер.

Васпитне и васпитно-дисциплинске мере се изричу поступно.

Одељењски старешина је дужан да води рачуна о поступности у изрицању васпитних и васпитно-дисциплинских мера.

За једну повреду обавеза ученик не може бити два пута (дисциплински) кажњен, нити му се за исту повреду могу изрећи две васпитне или васпитно-дисциплинске мере.

Ако је ученик извршио више повреда обавеза, изриче се само једна васпитно-дисциплинска мера за све учињене повреде.

Васпитно-дисциплинске мере, извршавају се по коначности решења о изрицању мере.

Члан 32.

Обавезе одељењског старешине:

- да евидентира понашање и опише учињену повреду обавезе или повреду забране ученика, попуњавањем Евиденционог листа о постојању сумње о извршеној лакшој или тежој повреди обавеза (Образац бр. 1), односно попуњавањем Евиденционог листа за решавање проблема у случају да постоји основана сумња да је ученик извршио повреду забране из члана 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања и члана 11-13. овог Правилника (Образац бр. 2), који се налазе у прилогу овог Правилника и чине његов саставни део;

- да ученика који је начинио више лакших повреда или тежу повреду обавезе упути код педагога школе, ради предузимања активности појачаног васпитног рада, и о томе обавести родитеља односно другог законског заступника ,

- да изриче васпитне мере опомена и укор одељењског старешине, односно да предложи одељењском већу изрицање укора одељењског већа,

- прати евиденцију о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама у свом одељењу,

- да обавести родитеља односно другог законског заступника ученика о учињеној повреди обавеза или повреди забране.

Члан 33.

Обавезе предметног наставника:

- да уписује у дневник образовно-васпитног рада догађаје који упућују на сумњу о постојању теже повреде обавеза ученика или повреде забране, на часу и другим облицима образовно-васпитног рада;

- попуњава Евиденциони лист о постојању сумње о извршеној лакшој или тежој повреди обавеза (Образац бр. 1), односно попуњава Евиденциони лист за решавање проблема у случају да постоји основана сумња да је ученик извршио повреду забране из члана 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања и члана 11-13. овог Правилника (Образац бр. 2), учињене на часу и другим облицима образовно-васпитног рада,

- да обавести одељењског старешину о учињеној повреди обавеза ученика или повреди забране.

Поступак за лакше повреде обавеза

Члан 34.

Васпитна мера за лакшу повреду обавеза из члана 8. овог Правилника изриче се ученику без вођења васпитно-дисциплинског поступка.

Члан 35.

Утврђивање чињеничног стања поводом лакше повреде обавеза ученика спроводи одељењски старешина. Пре изрицања васпитне мере одељењски старешина је дужан да ученика усмено саслуша, а по потреби да прикупи и друге доказе ради утврђивања чињеница, односно околности под којима је повреда учињена, као и утврђивања одговорности ученика.

Члан 36.

Пре изрицања васпитне мере школа мора предузети неопходне активности појачаног васпитног рада из члана 7. овог Правилника.

О спровођењу активности из става 1. овог члана стара се одељењски старешина.

Када предузете неопходне активности појачаног васпитног рада доведу до позитивне промене у понашању ученика, које утврђује одељењски старешина, а васпитна мера још није изречена, радње за утврђивање одговорности ученика ће се обуставити.

Члан 37.

Приликом доношења одлуке о изрицању васпитне мере одељењски старешина, као надлежни орган, ће имати у виду тежину учињене повреде и њене последице, степен одговорности ученика, околности под којима је повреда учињена, раније понашање ученика, понашање после учињене повреде, узраст ученика и друге олакшавајуће и отежавајуће околности.

Члан 38.

Одељењски старешина је дужан да о учињеној лакшој повреди обавезе ученика и изреченој васпитној мери, писаним путем обавести родитеља, односно другог законског заступника ученика, лично или препорученом поштом са повратницом и да уредно води документацију о изреченим мерама.

Поступак за теже повреде обавеза и повреде забране

Члан 39.

За теже повреде обавеза ученика и за повреде забране из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања школа мора водити васпитно-дисциплински поступак о ком мора бити обавештен родитељ, односно други законски заступник ученика.

Васпитно-дисциплинска мера изриче се ученику након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности.

Члан 40.

Покретање поступка може да иницира свако лице које је стекло сазнање о извршеној тежој повреди обавезе или повреди забране.

Васпитно-дисциплински поступак закључком покреће директор у року од **30** дана од дана од дана учињене теже повреде обавеза ученика или повреда забране из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања, води га и окончава решењем, и о томе (од дана сазнања када је учињена теже повреде обавеза ученика или повреда забране) одмах, а најкасније наредног радног дана обавештава родитеља, односно другог законског заступника и укључује га у одговарајући поступак.

- Васпитно-дисциплински поступак за учињену тежу повреду обавезе ученика, покреће се најкасније у року од осам (8) дана од дана сазнања.

- **Васпитно-дисциплински поступак за учињену повреду забране из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања покреће се **одмах, а најкасније у року од два (2) дана од дана сазнања.****

Васпитно-дисциплински поступак окончава се, након вођења **појачаног васпитног рада са учеником, доношењем решења у року од 30 дана од дана покретања.**

Пре доношења решења морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање.

Члан 41.

Када ученик изврши повреду обавезе, односно забране из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања и чл. 11-13. овог Правилника, Школа одмах обавештава родитеља, односно старатеља и укључује га у одговарајући поступак.

Одељенски старешина или друго лице које има сазнања о извршеној повреди обавештава директора школе да постоји основана сумња да је ученик извршио тежу повреду обавезе или повреду забране из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања и чл. 11-13. овог Правилника.

Лице из става 2. овог члана доставља директору податке о ученику, опис теже повреде обавезе ученика, односно забране, време, место и начин извршења повреде и одговарајуће доказе.

Подаци из става 3. овог члана достављају се попуњавањем Евиденционог листа о постојању сумње о извршеној лакшој или тежој повреди обавеза (Образац бр. 1), односно попуњавањем Евиденционог листа за решавање проблема у случају да постоји основана сумња да је ученик извршио повреду забране из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања и чл. 11-13. овог Правилника (Образац бр. 2).

Одељењски старешина прикупља доказна средства (изјаве ученика и запослених и по потреби друге доказе уколико исти доприносе потпунијем утврђивању чињеница, односно околности под којима је повреда обавезе или забране учињена, припрема евиденцију неоправданих изостанака и сл.).

Члан 42.

По добијању обавештења, директор закључком покреће васпитно- дисциплински поступак који садржи податке о ученику (презиме и име, разред и одељење), опис теже повреде обавезе ученика, односно забране из чл. 110-112. Закона, време, место и начин извршења повреде и одговарајуће доказе.

Закључак о покретању васпитно-дисциплинског поступка са позивом за саслушање ученика доставља се родитељу, односно другом законском заступнику ученика по правилу

најкасније осам дана пре дана одређеног за саслушање ученика. Позив се доставља препорученом поштом са повратницом, а може и лично да се уручи родитељу.

Члан 43.

Закључак се доставља и одељенском старешини ученика, стручном сараднику-педагогу и одговарајућем стручном тиму.

Члан 44.

Васпитно - дисциплински поступак је хитан.

Члан 45.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и дати писмену изјаву, а по потреби изводе се и други докази ради утврђивања чињеница, односно околности под којима је повреда учињена, као и утврђивања одговорности ученика.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика, који је је уредно обавештен, не одазове да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор школе поставља одмах, а најкасније наредног радног дана педагога школе да у овом поступку заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава центар за социјални рад.

Члан 46.

Васпитно-дисциплински поступак води директор.

Васпитно-дисциплински поступак води се применом правила општег управног поступка и окончава се решењем.

Члан 47.

Директор обавештава ученика, родитеља, односно другог законског заступника ученика и сведоке о дану саслушања ученика.

Директор прикупља доказна средства (прикупља изјаве ученика и запослених, тачну евиденцију неоправданих изостанака и сл.).

Директор је дужан да ученика саслуша, обавезно у присуству родитеља односно другог законског заступника, да му прочита изјаве сведока, да му омогући да се о тим изјавама изјасни, а ако је то неопходно и да суочи сведоке са учеником.

О вођењу васпитног-дисциплинског поступка води се записник.

Записник садржи податке о ученику, опис теже повреде обавезе ученика, односно забране, време, место и начин извршења повреде, утврђену одговорност за извршену тежу повреду обавезе, постојање олакшавајућих, односно отежавајућих околности.

Записник потписују директор, родитељ ученика и записничар.

Члан 48.

По спроведеном васпитно-дисциплинском поступку за утврђивање дисциплинске одговорности ученика за учињену тежу повреду обавезе или повреду забране, може да се:

- донесе одлука којом се ученик оглашава одговорним и изриче васпитно-дисциплинска мера,
- донесе одлука којом се ученик ослобађа од одговорности.

Члан 49.

Васпитно-дисциплинска мера може да се изрекне ученику ако је школа претходно предузела активности појачаног васпитног рада из члана 7. овог Правилника.

Ако школа није претходно предузела активности појачаног васпитног рада, предузеће их пре изрицања васпитно-дисциплинске мере.

Када предузете неопходне активности појачаног васпитног рада доведу до позитивне промене у понашању ученика, а васпитно-дисциплинска мера још није изречена, дисциплински поступак ће се обуставити закључком директора, осим ако је учињеном повредом забране озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Када предузете активности појачаног васпитног рада не доведу до позитивне промене у понашању ученика, дисциплински поступак ће се окончати изрицањем васпитно дисциплинске мере.

Члан 50.

Школа, упоредо са изрицањем васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере, одређује ученику и обавезу обављања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, који се одвија у просторијама школе или ван просторија школе под надзором наставника, односно стручног сарадника.

Друштвено-користан, односно хуманитарни рад школа одређује ученику у складу са тежином учињене повреде, водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика, о чему је дужна да одмах обавести родитеља, односно другог законског заступника.

Члан 51.

Приликом доношења одлуке о изрицању васпитно-дисциплинске мере, надлежни орган, ће имати се у виду: тежину учињене повреде и њене последице, степен одговорности ученика, околности под којима је повреда учињена, раније понашање ученика, понашање после учињене повреде обавезе, односно забране, узраст ученика, да ли је раније био кажњаван и друге олакшавајуће и отежавајуће околности које би могле бити од утицаја на изрицање васпитно-дисциплинске мере.

Члан 52.

Васпитно-дисциплински поступак окончава се решењем директора.

Решење из става 1. овог члана садржи све саставне делове који су прописани за доношење решења у управном поступку: увод, диспозитив (изреку), образложење, поуку о правном средству, назив органа који доноси решење са бројем и датумом решења и потпис и печат.

Члан 53.

Решење директора о изрицању васпитно-дисциплинске мере доставља се родитељу односно другом законском заступнику ученика, у року од осам дана од дана доношења решења, преко одељењског старешине лично или препорученом поштом са повратницом.

Правна заштита

Члан 54.

Родитељ односно други законски заступник ученика има право да поднесе жалбу Школском одбору на изречену васпитно-дисциплинску меру за извршену тежу повреду обавеза ученика или за повреду забране из чл. 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања, у року од осам дана од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

На изрицање васпитне мере (опомена, укор одељењског старешине и укор одељењског већа), нема места примени управног поступка, пошто она представља део образовања који се односи на васпитање ученика.

Школски одбор решава по жалби из става 1. овога члана у року од 15 дана од дана достављања жалбе од стране родитеља односно другог законског заступника ученика.

Жалба одлаже извршење решења директора.

Члан 55.

Школски одбор ће закључком одбацити жалбу ако је она недопуштена, неблаговремена или изјављена од неовлашћеног лица.

Члан 56.

Школски одбор ће **решењем одбити жалбу** када утврди да је **жалба неоснована** и да је поступак доношења првостепеног решења правилно спроведен и да је решење засновано на закону.

Члан 57.

Ако Школски одбор утврди да су у првостепеном поступку **одлучне чињенице** непотпуно или погрешно утврђене, да се у поступку није водило рачуна о правилима поступка која су од утицаја на решење ствари или да је изрека побиијаног решења нејасна или је у противречности са образложењем, он ће својим **решењем поништити првостепено решење и вратити предмет првостепеном органу на поновни поступак и одлучивање.**

Члан 58.

Решење, односно закључак Школског одбора по поднетој жалби доставља се родитељу, односно другом законском заступнику ученика, у писаној форми, у року од осам дана од дана доношења.

Решење Школског одбора по поднетој жалби је коначно.

Члан 59.

Против коначног решења о васпитно-дисциплинској одговорности родитељ односно други законски заступник ученика има право на судску заштиту у управном спору.

Право на судску заштиту родитељу или другом законском заступнику ученика припада и у случају да Школски одбор не донесе одлуку у року од 15 дана од дана достављања жалбе.

Члан 60.

Родитељ, односно други законски заступник ученика, који сматра да су му повређена права утврђена законом, доношењем или недоношењем решења Школског одбора након подношења жалбе на изречену васпитно-дисциплинску меру, што утиче на статус ученика, има право да поднесе пријаву министарству надлежном за послове образовања, у року од осам дана од дана сазнања за повреду својих права.

V ОЦЕНА ИЗ ВЛАДАЊА

Члан 61.

Владање ученика од првог до петог разреда оцењује се описно у току и на крају полугодишта и оцена не утиче на општи успех ученика.

Владање ученика од шестог до осмог разреда оцењује се описно у току полугодишта, а бројчано на крају првог и другог полугодишта и утиче на општи успех.

Владање се оцењује најмање два пута у току полугодишта.

На оцену из владања не утичу оцене из обавезног предмета.

Описна оцена из владања у току полугодишта

Члан 62.

Оцена из владања ученика у току полугодишта изражава се описом учениковог односа према обавезама и правилима понашања, нарочито понашања према другим ученицима, запосленима и имовини.

Оцена из става 1. овог члана садржи и васпитну препоруку.

Опис односа према обавезама може да се изрази са:

- 1) у потпуности извршава обавезе у школи;
- 2) углавном извршава обавезе у школи;
- 3) делимично извршава обавезе у школи;
- 4) углавном не извршава обавезе;
- 5) не извршава обавезе у школи.

Опис понашања према другим ученицима, запосленима и имовини може да се изрази са:

- 1) представља пример другима својим односом према ученицима, запосленима и имовини;
- 2) има најчешће коректан однос према ученицима, запосленима и имовини;
- 3) понекад се непримерено односи према ученицима, запосленима и имовини;
- 4) често има непримерен однос према ученицима, запосленима и имовини;
- 5) најчешће има непримерен однос према ученицима, запосленима и имовини.

Закључна оцена из владања

Члан 63.

Закључну оцену из владања, на предлог одељењског старешине, утврђује одељењско веће.

Закључна оцена из владања утврђује се на основу понашања ученика у целини, имајући при томе у виду и ангажовање ученика у активностима изван наставе, у складу са школским програмом (слободне активности, ученичка задруга, заштита животне средине, заштита од насиља, злостављања и занемаривања, и програми превенције других облика ризичног понашања, културна активност школе) процењивањем његовог понашања и извршавања обавеза прописаних законом, а нарочито на основу односа према:

- 1) школским обавезама;
- 2) другим ученицима;
- 3) запосленима школе и другим организацијама у којима се остварује образовно-васпитни рад;
- 4) школској имовини, имовини других лица или организација у којима се остварује настава или поједини облици образовно-васпитног рада и заштити и очувању животне средине.

Ако ученик има изречене васпитне или васпитно-дисциплинске мере, приликом утврђивања закључне оцене из владања и њихови ефекти се узимају у обзир.

Приликом утврђивања оцене из владања одељењско веће имаће у виду тежину учињене повреде и њене последице, степен одговорности ученика, раније понашање ученика, понашање после учињене повреде, узраст ученика и друге околности које утичу на његово владање.

Члан 64.

Закључна оцена из владања ученика од првог до петог разреда јесте: примерно, врло добро, добро, задовољавајуће и незадовољавајуће, и не утиче на општи успех ученика.

Оцена из владања ученика од шестог до осмог разреда на крају првог и другог полугодишта јесте бројчана, и то: примерно (5), врло добро (4), добро (3), задовољавајуће (2) и незадовољавајуће (1), и свака од наведених оцена утиче на општи успех ученика.

Члан 65.

Оцена из владања **смањује се због изречене васпитно-дисциплинске мере**, а може **да се смањи због понашања** за које је изречена васпитна мера.

Ученику се **за изречену васпитно-дисциплинску меру**, на крају полугодишта, смањује оцена из владања и то:

1. за изречену васпитно – дисциплинску меру укор директора, оцена из владања се смањује на добро, односно добро (3) или задовољавајуће, односно задовољавајуће (2), зависно од процењеног степена одговорности ученика за повреду обавезе,
2. за изречену васпитно-дисциплинску меру укор наставничког већа, оцена из владања се смањује на задовољавајуће, односно задовољавајуће (2) или незадовољавајуће, односно незадовољавајуће (1), зависно од процењеног степена одговорности ученика за повреду обавезе.
3. за изречену васпитно-дисциплинску меру премештај ученика у другу школу, оцена из владања смањује се на задовољавајуће, односно задовољавајуће (2) или незадовољавајуће, односно незадовољавајуће (1), зависно од процењеног степена одговорности ученика за повреду обавезе.

Ученику се за **изречену васпитну меру, на крају полугодишта**, може смањити оцена из владања на врло добро, односно врло добро (4) или добро, односно добро (3).

Оцена из владања поправља се на предлог одељењског старешине најкасније на крају полугодишта када ученик показује позитивне промене у свом понашању и прихвата одговорност за своје поступке након указивања на непримерено понашање или кроз појачани васпитни рад, након изречене васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере.

VI ЕВИДЕНЦИЈА О ИЗРЕЧЕНИМ ВАСПИТНИМ И ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИМ МЕРАМА

Члан 66.

О изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама одељењски старешина води евиденцију у одговарајућој педагошкој документацији у коју уноси: име и презиме ученика, врсту изречене мере и орган који је меру изрекао, датум изрицања мере, повреду обавезе ученика, односно забране због које је васпитна, односно васпитно-дисциплинска мера изречена, датум улагања жалбе на изречену васпитно-дисциплинску меру и одлуку школског одбора по жалби.

Изречене васпитне и васпитно-дисциплинске мере уписују се у електронски дневник образовно- васпитног рада и у ђачку књижицу.

Евиденцију о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама, одељењски старешина води за ученике свог одељења, а стручни сарадник - педагог на нивоу школе.

VII ОБАВЉАЊА ДРУШТВЕНО-КОРИСНОГ,

ОДНОСНО ХУМАНИТАРНОГ РАДА

Члан 67.

Упоредо са изрицањем васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере школа ученику одређује и обавезу обављања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада који се одвија у просторијама или ван просторија школе под надзором наставника, односно стручног сарадника.

Школа одређује ученику друштвено-корисни, односно хуманитарни рад у складу са тежином учињене повреде, водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика и о томе је дужна одмах да обавести родитеља односно другог законског заступника.

У случају изрицања мере ученику који похађа наставу по ИОП-у узима се у обзир и мишљење представника тима за инклузивно образовање.

Активности хуманитарног и друштвено-корисног рада се организују у групи, одељењу, разреду, односно класи школе, у другој установи, самостално или уз подршку вршњака, наставника и стручног сарадника.

Члан 68.

Код изречених васпитних мера за учињене лакше повреде обавезе ученика активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада могу бити:

- продужење обавезе редара; писање рада са темом везаном за повреду обавезе; израда панона везаног за одређену тему; брига о простору у коме бораве ученици; помоћ у продуженом боравку; помоћ наставнику; помоћ дежурном наставнику; помоћ стручном сараднику; помоћ у административним пословима; помоћ школским тимовима; организовање хуманитарне акције; помоћ домару; помоћ техничком особљу; учешће о организовању предавања спољних сарадника; помоћ у трпезарији; помоћ наставницима у ваннаставним активностима; уређење дворишта; учешће у организовању културних, спортских и других активности у школи; израда флајера, стрипова и сл. о небезбедном понашању и др.

Члан 69.

При изрицању васпитно-дисциплинских мера ученику за теже повреде обавеза могуће су следеће активности друштвено-корисног и хуманитарног рада:

- укључивање у припрему материјала и израду летописа или часописа школе, приказ о значају евиденција и јавних исправа (ако су повреде везане за евиденције, јавне исправе); презентације везане за чување имовине школе, имовине других и личне имовине; брига о простору у коме се борави, помоћ у одржавању школе (код повреда обавеза везаних за уништење или крађу имовине); помоћ у изради брошура и материјала за рад и учешће у предавањима у вези са темама које су везане за систем вредности који желимо да ученик промени (код повреда обавеза у вези са уношењем и коришћењем разних средстава - пиротехничких, коришћења психоактивних супстанци, алкохола и сл); помоћ тиму за

заштиту од насиља у организовању предавања на теме у вези са повредом; помоћ наставнику, дежурном наставнику, домару, помоћном особљу, помоћ запосленима на одржавању хигијене, помоћ наставнику у продуженом боравку, помоћ у извођењу презентација везаних за теме заштите личних података на интернету; помоћ наставнику или стручном сараднику на прикупљању материјала за остваривање предавања на одређену тему и др.

Члан 70.

Могуће активности везане за повреде забране и изречене васпитно-дисциплинске мере ученику из разлога повреда забране (забрана насиља, злостављања, занемаривања, дискриминације и понашања којима се вређа част, углед, достојанство) су следеће:

- организовање предавања на тему људских права и права детета; организовање предавања за ученике на теме везана за грађанска права, обавезе и одговорности; организовање предавања за родитеље везана за грађанска права, обавезе и одговорности; учествовање у организовању хуманитарне акције за помоћ угроженима; подршка-помоћ педагошком асистенту или личном пратиоцу у пружању подршке ученицима.

Члан 71.

Правилником о евидентирању и праћењу друштвено – корисног, односно хуманитарног рада ученика и извештавању о његовим ефектима (издат од стране Министарства) утврђује се начин евидентирања и праћења друштвено-корисног, односно хуманитарног рада и извештавања о његовим ефектима у ОШ "Иван Горан Ковачић", у Београду, као и лица задужена за евиденцију и начин вођења евиденције.

VIII МАТЕРИЈАЛНА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 72.

Ученик, његов родитељ, односно други законски заступник ученика одговара за материјалну штету коју ученик нанесе Школи намерно или крајњом непажњом, у складу са законом.

Поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика покреће директор, а води комисија коју формира директор и чији је члан и одељенски старешина.

За штету коју је проузроковало више ученика, одговорност је солидарна уколико није могуће утврдити степен одговорности сваког од ученика за насталу штету.

Директор, на основу предлога комисије, доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете и року за накнаду штете.

Директор може донети одлуку о ослобођењу ученика, његовог родитеља, односно другог законског заступника ученика материјалне одговорности за штету, због тешке материјалне ситуације.

На решење директора о материјалној одговорности ученик, његов родитељ односно други законски заступник ученика може изјавити жалбу школском одбору, у року од 15 дана од дана пријема решења.

Школски одбор доноси одлуку у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 73.

Овај Правилник ступа на снагу одмах - даном његовог доношења.

У Београду, 27.01.2019. године

Председник Школског одбора

Марија Булић, с.р.